

Exam. Code : 214804

Subject Code : 5817

M.A. Music (Instrumental) 4th Semester

GURMAT SANGEET

Paper—XIII

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :—(1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question No. 1 is compulsory, which consists of **20** objectives types questions, carrying **1** mark each.

(3) All questions carry equal marks.

1. Write in **2** lines each on the following :—

(i) Shaan

(ii) Reet

(iii) Jodi

(iv) Guldasta

(v) Manglacharan

(vi) Write names of two Rababi Keertankars.

(vii) Write names of two Dhadhis.

(viii) Write two Chhayalag Ragas of Guru Granth Sahib.

(ix) Write names of two classical Gayan Shallies of Guru Granth Sahib.

(x) Write names of the books of Sant Sarwan Singh Gandharb.

(xi) Write in two lines on the contribution of Mahant Gajja Singh.

(xii) Whose Bani is mentioned in Guru Granth Sahib ?

Write in 2 lines on the following instruments :—

(xiii) Rabab

(xiv) Saranda

(xv) Tans

(xvi) Israj

(xvii) Write names of two Sikh Keertankars.

(xviii) Write birth and death year of Guru Gobind Singh Ji.

(xix) Who was Bhai Mardana ?

(xx) Write elements of folk music in Gurmat Sangeet.

20×1=20

2. What is the contribution of Rababi Keertankars in Gurmat Sangeet ? 20

3. Write in detail on any one instrument prescribed in your syllabus. 20

4. Describe the elements of classical music in Gurmat Sangeet. 20
5. Write a brief life sketch and contribution of Bhai Mardana. 20
6. What do you know about the Dhadi Tradition of Gurmat Sangeet ? 20
7. Write in detail about the classification of Ragas in Sri Guru Granth Sahib. 20
8. Write the contribution of Guru Nanak Dev Ji. 20

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
- (2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1 ਅੰਕ ਹੈ।
- (3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਉਪਰ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ :
- (i) ਸ਼ਾਨ।
- (ii) ਰੀਤ।
- (iii) ਜੋੜੀ।
- (iv) ਗੁੱਲਦਸਤਾ।
- (v) ਮੰਗਲਾਚਰਨ।

- (vi) ਦੋ ਰਬਾਬੀ-ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਦੋ ਢਾਡੀਆਂ (Dhadis) ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (viii) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੋ ਛਾਇਆਲਗ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।
- (ix) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਲਾਸੀਕਲ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (x) ਸੰਤ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਗੰਧਰਬ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xi) ਮਹੰਤ ਗੱਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xii) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ?
ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਾਧਾਂ ਤੇ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ :
- (xiii) ਰਬਾਬ।
- (xiv) ਸਾਰੰਦਾ।
- (xv) ਤਾਨ।
- (xvi) ਈਸਰਾਜ।
- (xvii) ਦੋ ਸਿੱਖ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- (xviii) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਲ ਲਿਖੋ।
- (xix) ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਕੌਣ ਸਨ ?
- (xx) ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੱਤ ਲਿਖੋ।

20×1=20

2. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਰਬਾਬੀ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕੀ ਹੈ ? 20

3. ਆਪਣੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਦ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 20
4. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 20
5. ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚੈ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 20
6. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਢਾਡੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 20
7. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ। 20
8. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ। 20

(Hindi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਕੁਲ ਪਾੰਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 (2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ ਜਿਸमें 20 ਵस्तुनिष्ठ प्रकार के प्रश्न दिए गए हैं तथा प्रत्येक प्रश्न का 1 अंक है।
 (3) सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

1. निम्नलिखित में से प्रत्येक पर दो पंक्तियां लिखें :
 (i) ज्ञान।
 (ii) रीत।

- (iii) जोड़ी
- (iv) गुलदस्ता
- (v) मंगलाचरन
- (vi) दो रबाबी कीर्तनकारों के नाम लिखें।
- (vii) दो ढाडियों (Dhadis) के नाम लिखें।
- (viii) गुरु ग्रंथ साहिब के दो छायालाग रागों को लिखें।
- (ix) गुरु ग्रंथ साहिब की दो शास्त्रीय गायन शैलियों का नाम लिखें।
- (x) संत सरवन सिंह गंधर्ब की पुस्तकों के नाम लिखें।
- (xi) महंत गज्जा सिंह के योगदान पर दो पंक्तियों में लिखें।
- (xii) गुरु ग्रंथ साहिब में किसकी बानी का उल्लेख है ?
निम्नलिखित वाच्यों पर दो लाइनें लिखें :
- (xiii) रबाब।
- (xiv) सारंदा।
- (xv) तान।
- (xvi) इसराज।
- (xvii) दो सिख कीर्तनकारों के नाम लिखें।
- (xviii) गुरु गोबिंद सिंह जी के जन्म और मृत्यु के वर्ष लिखें।
- (xix) भाई मर्दाना कौन था ?
- (xx) गुरुमत संगीत में लोक संगीत के तत्वों को लिखें।

20×1=20

2. गुरमत संगीत में रबाबी कीर्तनकारों का योगदान क्या है ?
20
3. आपके पाठ्यक्रम में वर्णित किसी भी एक वाद्य पर विस्तार से लिखें।
20
4. गुरमत संगीत में शास्त्रीय संगीत के तत्वों का वर्णन करें।
20
5. भाई मर्दाना का जीवन परिचय तथा योगदान संक्षेप में लिखें।
20
6. गुरमत संगीत की ढाडी परंपरा के बारे में आप क्या जानते हैं ?
20
7. श्री गुरु ग्रंथ साहिब में रागों के वर्गीकरण के बारे में विस्तारपूर्वक लिखो।
20
8. गुरु नानक देव जी के योगदान लिखें।
20